

den ærede Landssthingsmand selv har anerkjendt —, og at det var rigtigt at sætte Børn derimod, hvorfor det har optaget en § 4 i sit Forslag, som i alt Fald skulde reise et saadant Børn for Fremtiden. Men ikke alene dette. Den ærede Landssthingsmand selv er for en stor Del gaaet over til min Anskuelse og har maattet opgive sin; han har ikke vovet at paastaa, at Bestemmelsen i Nr. 2 under § 6 skulde være urigtig, saa at, naar der ved en Gaards Omdeling var bleven en Hovedparcel tilbage, Gieren da skulde kunne tage hele Gaardens øvrige Jord, selv om det var en 5—6 Td. Hartkorn, og deraf lave en Gaard. Naar Parcelen fra det første Dieblit udlægges som Jordbrug, anerkjender den ærede Landssthingsmand, at der ikke kan være Spørgsmaal om, at Fæstevangen jo naturligvis hviler paa samme. Men ikke alene det. Den ærede Landssthingsmand har ikke alene i sit sidste Foredrag, men navnlig tidligere, meget stærkt selv maattet erkjende, at den Brug, man igjennem Cirkulærets Theori kunde gjøre af Bøndergaardens Parceller, saakaldte „mindre Parceller“, selv om de vorede op til meget store Parceller, var en Omgaaen af Loven, en Glusion, et Misbrug — ganske saaledes som Mindretallet kalder det i Betænkningen. Men var det en lovlig Brug af Godseierens Eiendomsret, hvor kunde det da kaldes Misbrug? Og den Godsseier, som gjentagne Gange har været bragt paa Dmtale i denne Sal som den, der har gjort sig skyldig i Noget, som siges at have vaart Forargelse — det er et Udtryk, jeg tager enten fra den ærede Landssthingsmand eller fra Mindretallet — har jo kun gjort en lovlig Brug af sin Eiendomsret; og hvor skulde det da kunne falde Noget ind at krumme et Haar paa hans Hoved derfor? Men Misbrug er det blevet kaldt af den ærede Landssthingsmand, og jeg tror, at det skal faae Lov til at beholde dette Navn. At indlade mig paa en dybtgaaende juridisk Undersøgelse af dette Spørgsmaal skal ikke falde mig ind; men en enkelt større almindelig Bemærkning maa det være mig tilladt

at fremføre. Hvor skulde det være muligt i det Dieblit, da Lovgivningen lagde Fæstevangen paa Fæstegaardenes Jord, altsaa i det samme Dieblit, som man paa den Vis — og det var Lovgivningens udtryffelige Diemed — vilde sørge for Bøndestandens Vel. og bevare hele Gaardens Tilliggende for Fæstere paa Livstid — hvor skulde det være muligt, at Lovgivningen samtidigt dermed vilde taale en Omdelingsret, hvorefter man f. Ex., hvis Gaarden havde 12 Td. Hartkorn, kunde tage 1 Td. Hartkorn til Hovedparcel og bruge Resten, ganske vist ikke under Hovedgaarden, men til at lave en Forpagtergaard af? Det er utænkeligt. En saadan Modsigelse kan den ærede Landssthingsmand dog ikke tro, at noget Lands Lovgivning, og heller ikke den danske Lovgivning, skulde gjøre sig skyldig i. Hvad er Omdeling af Fæstebøndergods? Andet end, hvad Loven selv kalder det, en Inddeling af samme, som efter sit Væsen og Indhold ikke kan udøve nogen Indflydelse paa Gaardens Jords juridiske Karakter og Bestaafenhed. Den vedbliver at være Bønderjord, og deri ligger, at Godseieren er uberettiget til at inddrage den under Hovedgaarden, og den vedbliver fremdeles som Bønderjord at være Landets almindelige Lovbestemmelser om Bønderjords Anvendelse undergiven. Anvendes Jorden til Gaarde, er den fæstepligtig; men anvender Godseieren Jorden til Huslodder, er der, saa længe denne Anvendelse finder Sted, ingen Fæstepligt levende. Sammenlægges inidvertid saadanne Huslodder til flere større Lodder, ja naturligvis, saa vaagner Fæstepligten igjen. Den ærede Landssthingsmand maa ikke glemme, at det Omraade, hvorpaa vi bevæge os, er ikke, som han kaldte det, et fuldkommen frit, et Omraade, der i alt Fald burde være fuldkommen frit — ja, dette Sidste kunde jeg maasse give ham Ret i, nemlig forsaavidt som ogsaa paa dette Omraade Frihed er en ønskelig Ting, og det er jo ogsaa vor Lovgivnings Mening, idet den har stræbt hen til, at Fæstejorden skulde gaa over til at blive Bøndens